

POKROK PUBLISHING CO.

vydává
POKROK ZÁPADU
a místní vydání
v Crete pro Saline okres, Neb., ve Schuyler a Clarkson pro Colfax okres, Neb., ve Wilson, Kans., pro stát Kansas, v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowa, v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota a v Tyndall, S. D., pro stát South a North Dakota.

Předplatné:
Pro Spojené Státy \$1.50. Pro Kanadu \$2.00. Do Evropy \$2.50 ročně.

Zásilky peněz děje se pomocí peněžních poukázek (Money Orders), expresních poukázek (Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise. Oznamujeme-li své přestěbování, udejte starou i novou adresu.

Dopisy z kruhu čtenářstva ochotně uvítáme. Musí být slušné, psané bez úmyslu někoho osobe pokliditi a podepsány plným jménem, ať již má být v redakci ujatého, anebo s dopisem uvěřeno.

Všechny velké věci vyrůstají bez hluku.

Život může být bruslem, ale pamatujeme, že broušením se věci přirostávají a stávají užitečnějšími.

Je snadno člověka obviniti z nečestného skutku, ale velmi ne snadno je to dokázati.

Více jak čtyřicet malých dítek utomulo při tragedii Lusitanie. Nový důkaz, že Němci mimo Boha nebojí se nikoho ve světě.

Nyní není příhodná doba svolávací mimořádné zasedání kongresu. President-li dosti práce s odborem státu.

V letech šedesátých američtí patrioti pěli: "Přicházíme, otče Abraham, přicházíme v síle jednokrát stotisíc mužů." Národ od této doby značně vzrostl, a bylo-li by toho třeba, otče Woodrow viděl by přicházeti sílu o 100 milionech.

Německo varuje nyní Američany, aby nezůstávali v Londýně, ježto Zeppeliny připravují se město zničit. Půjde-li to takhle dále, Američané nebudou brzy moci jinam jíti, než domů.

Potopení anglické lodi Goliáš vyvolalo prý velkou radost v městě Davidově a turecký velitel města oznámil tuto radostnou zvěst obyvateľstvu plakáty, tištěnými bronzem.

Berlín oznamuje, že při posledních bojích v západní Haliči zajato bylo 143,500 Rusů. Může to být dobrá vojenská strategie, ale vyhlíží to jako špatná ekonomická zásada, když národy, mající již nyní velký nedostatek potravin, přibírají si dalších 143,500 hladových úst do své péče.

Je velký rozdíl mezi Spojenými Státy a Evropou. Zatím co evropské národnosti vydávají \$50,000,000 denně na vedení války, Spojené Státy budují národní bohatství v téměř poměru. A tohoto bohatství užívá se moudře a značná část věnována je k zlepšení poměrů amerického lidu. V roce 1914 více jak \$400,000,000 věnováno bylo různými dobročinnými organizacemi ve prospěch amerického lidu. Jíž v tomto roce věnováno bylo téměř účtu kolem \$150,000,000 a přece jenom zbylo dosti, aby pomozeno bylo i evropským národnostem, trpícím následky války. Zatím co v Evropě konají se přípravy k většinou vraždění, Spojené Státy snaží se zajistiti prosperitu země, obnovou zemědělskou a minerální produktivnosti.

Argentina právě vyjednává s finančníky Spojených Států o půjčku v obnosu \$50,000,000. Tato půjčka může být považována za znamení doby, přes to, že ukládána byla za neobyčejných okolností. Svědčí o tom, že jihoamerické republiky obračejí se nyní do Spojených Států o finanční pomoc, kterou dříve hledaly jenom v Evropě. Je známo, že Německo dominovalo po řadu posledních let ve financích Argentiny. V přítomné době německého kapitálu je nutně třeba doma. V posledních několika měsících německí finančníci prodali velmi malou část svých vlastností a mezi nimi

i jihoamerické bondy v ceně několika milionů dolarů. Většina těchto bondů zakoupena byla finančníky ve Spojených Státech a tak naše země stala se věřitelem jižních republik. Finanční vztahy mezi Spojenými Státy a jižními republikami se denně lepší, což je ostatně nutností vzhledem k přítomným obchodním poměrům. Spojené Státy prodávají Jižní Americe o mnoho více zboží, než v ní nakupují, a jsou nuceny čekati nejméně šest měsíců na svoje peníze. Americké banky měly by se z toho důvodu podíleti na úrok nesoucích závazcích jihoamerických zemí a jak tomu nová argentinská půjčka nasvědčuje, bude tomu tak v budoucnosti. Pro obchod Spojených Států otvírá se v jižních amerických republikách velké pole a není pochyby o tom, že toto bude zužitkováno ku prospěchu celé země.

Předem plánovaná zničení parolodě Lusitania, při čemž více jak 100 amerických životů bylo zničeno, obnovilo volání po větší péči o naši národní obranu. Od jednoho konce země k druhému bylo prohlásováno, že tato událost nepochybně ukáže nutnost, že je třeba Spojeným Státům větší armády a většího válečného loďstva. Takový požadavek je přirozený, zvláště nyní, kdy prokázáno bylo, že nejsme dokonale připraveni pro okamžité zahájení války. Ale národní obrana nespočívá do té míry na počtu vojáků a děl jako na zdravém úsudku celého národa. Utvoření velké armády a zdvojnásobení válečného loďstva neznamenalo by nic jiného než přijeti zásad evropského militarismu, který považován je za jedno z největších zel starého světa. A je-li evropský militarismus omylem, pak jistě byl by omylem i militarismus Spojených Států, zvláště uvážíme-li skutečnost, že izolace našeho národa umožňuje nám obejiti se bez ostatního světa, zatím co ostatní svět nemůže se obejiti bez Spojených Států. Nejlepší naší národní obranou jsou přátelské styky s jinými zeměmi, které mohou být udržovány, aniž by to bylo na úkor etni amerického národa. Nyní není doba vhodná ku útvaní do války. Nyní je doba k strážlivému uvažování. Naše národní čest musí být udržena, ale to může spíše být vykonáno mírem než válkou. Spojené Státy stojí nad ostatními zeměmi a také příklad Ameriky musí být směrodatným, poněvadž dle slov presidenta Wilsona, "mír má povznášející a hojivý vliv na svět a válka nikoliv."

SPOJENÉ STÁTY A NĚMECKO.

Přítomné napjetí mezi Spojenými Státy a Německem nemusí nevyhnutelně vésti k válece, ale je jisté, že přátelské vztahy mezi oběma zeměmi, jichž udržování vyžadovalo na jedné straně trpělivost a na druhé pokrytectví, budou porušeny, nezmění-li Německo způsob svého boje na moři. Německo svoji kampaň ponornými čluny považuje za "menší operace" a přece tyto nájezdy v několika dnech způsobily ztráty více jak 100 životů amerických občanů na lodi Lusitaniu, tři americké životy na lodi Gulfight a učinily náběh k přinucení nových živil ku vstupu do přítomné světové války.

Mraky, jež vynořily se nad vztahy mezi Spojenými Státy a Německem následkem potopení Lusitanie, byly již poněkud rozptýleny. Nyní jeví se menší možnost, že Spojené Státy podílet budou se na válece, ježto nepochybně německá vláda učiní vše možného, aby požadavkům Spojených Států učinila zádot. Co řádky tyto píšeme, není známo, jak zníti bude odpověď říšské německé vlády na notu vlády naší, ale všechno nasvědčuje tomu, že Německo nabídne peníze odkádně a do jisté míry i záruku, že letěno bude práv amerických občanů.

Německo uznámenalo, že nepřátelení Spojených Států znamená pro ně více, než mělo se dříve za to. Vstupem Spojených Států do války proti Německu, naděje teutonských spojenců na konečné vítězství značně by polebdly. Ať už poslána byla by naše armáda nebo loďstvo přes Atlantik anebo nikoliv, Amerika by jistě poskyla spojeným obrov-

skou pomoc finanční a v potřebách válečných. Tragedie, způsobené německými ponorkami, obrátily sentiment amerického lidu a jiných neutrálních národností proti berlínské vládě a zvýšily sympathie pro spojenece. Zároveň pak zarazily na postupu hnutí, které mělo přinést mír na základě, že nikdo není poraženým a nikdo vítězem.

Spojené Státy protestem, poslaným v minulých dnech Německu, postavily se v popředí obrany pravidel válečných a nabýly nového vlivu, kterého budou moci použiti při konečném mírovém jednání. Vláda Spojených Států postavila se na obhajobu svobody pro obchod a v budoucnosti svého velkého vlivu použije jisté k obmezení zbrojení, utvoření mezinárodního soudu k vyřizování sporných otázek mezi národy a zřízení ligy svobody a mezinárodní brannou silou, jež vynucovala by zachování práv a zákonů všech národností.

O SCHOPIŇOSTI.

Elbert Hubbard, známý americký spisovatel, jenž zahynul při tragedii Lusitanie, byl filosofem vzácného žra. Jeho filosofie byla čistě moderní, řekl bychom, americká. Na rozdíl od ostatních filosofů všech věků, Hubbard nesnažil se rozluštití záhadu životní, nýbrž snažil se zlepšiti lidstvo pohádním k touze po lepší schopnosti, vytrvalosti a čilosti.

"Člověk sám je strážcem svého štěstí," bylo základní myšlenkou Hubbardovy filosofie. A štěstí, tof pouze důsledek téžké a vytrvalé práce, pokoušené se o dosažení eie znovu a znovu, ať všechny předeházející pokusy setkaly se s nezdarem. Člověk především musí nabýti důvěry sám v sebe a pak pracovat ve všech sil, aby docílil nejvyšší schopnosti v povolání, které si vyvolil.

A s touto schopností dostává se štěstí. Schopní lidé jsou hledáni a je jich stále velký nedostatek. Svět je jim otevřen. Velké práce na ně čekají. Po schopnosti volají všude. V každém městě je dostatek míst pro schopné muže a platem \$10,000 ročně, ale není pro ně žadatelů. Většina nezaměstnaných lidí žádá o místa se mzdou \$15 týdně. Nemají v sebe důvěry a nechtě se povoláním k vyplnění místa, jež sie nese s sebou velkou zodpovědnost, ale zároveň i štěstí.

lem, za kterým musíme postupovati cestou necestou bez ohledu na únavu. Taková byla filosofie Elberta Hubbarda, jenž volil k vyjádření svých myšlenek slova pádna a účinnosti jim dodával příklady ze současného života i minulosti. Nalezl se kritikové, kteří to i ono vytýkali Hubbardovi, ale nikdo z nich nemohl popřiti, že moderní filosofie jeho měla velký vliv na mladou americkou generaci, které libila se jeho odvaha, ostrost vyjádření a bezohlednost podání myšlenek.

BOJE O DARDANELLY.

Zprávy o potopení anglické válečné lodi Goliath, jež je čtvrtou velkou loď spojeneč, jež zničena byla při dobývání Dardanell, a o posláni dalšího vojska ku pozemním operacím na Galipolském poloostrově, jsou novým svědectvím o tom, že Turci statečně a odhodlaně brání vodní cestu k starožitnému kapitolu Ottomanské říše. Všechny naděje, že úžiny Dardanell budou snadno dobyty, se rozptýly.

Operace v Dardanellách vyvinuly se v úporný zápas, jehož skončení není dosud v dohledu. Turci bojují vytrvale a každou píď půdy na pevnině a chrání odhodlaně i svoje pevnosti proti loďstvu spojeneč. Vědomí, že vítězství spojeneč v Dardanellách znamenatí bude vytlačení turecké moce z Evropy úplné a pokoření hrdého sídla islamu, Cañhradu, probudilo Turky k tradiční krvežíznivosti a zruřivosti.

Ottomanská vláda poslala k ochraně Dardanell výkvet svých armád a této vojska snažiti budou se ze všech svých sil, aby zastavila postup spojeneč. Spojení prohlásili, že Dardanelly musí být dobyty za každou cenu a že žádné překážky nezabrání loďstvu a pozemní armádě v uskutečnění úkolu, který byl předsevzat. Spojenci dobře vědí, že vítězství v Dardanellách vyžádá si velikých obětí, ale jsou ochotni je přinést.

Hlavní překážkou postupu loďstva spojeneč jsou minová pole a plovoucí miny. Minová pole jsou stále obnovována. Byly to tyto miny, které zničily válečné lodi Bouvet, Irresistible a Ocean. Druhou překážkou, jež musí být překonána, jsou skryté baterie těžkých houfnic, které byly umístěny v dobrých posicích hned po útoku loďstva spojeneč na vnější pevnosti Dardanell. Třetí překážkou jsou pak pohyblivé baterie, které dopravovány jsou na místa, kde jich je potřeba. Všechny tyto součástky turecké obrany hrají v zápasu o Dardanelly velice důležitou roli.

Ničitelé a odklízovači min pravidelně stanou se terčem těchto skrytých tureckých baterií. Tyto drobné lodě pracují pod ochranou děl válečných lodí, ale turecké baterie jsou tak dobře skryty, že není je možno vypátrati ani pomocí vzduchoplavců. Časem tyto baterie jsou umlčeny, ale následující dne dopravovány jsou na místo jiné a práce sledáním jich nastane znovu.

ška udává se na 250,000 až 300,000 a nezdá se, že je větší, ježto vězná situace na jiných bojištích nedovolila Turkům, aby poslali k Dardanellám mnoho posil. Jak svrchu již pověděno, spojeneč ku svému úspěchu potřebují velmi silné armády. Dobyti a obsazení Galipolského poloostrova umožnilo by vyklizení úžin pro proplutí lodí. Tím úkol loďstva a pozemního vojska spojeneč ovšem nebyl by skončen, ježto Turci brániti budou se do poslední chvíle a nepopustí, dokud bude jenom jiskřička naděje, že Cañhrad může být před pádem uchráněn.

TĚŽKÝ ÚKOL HOLANDESKA.

Válečná pomoc, komise Rockefellerovy nadace snaží se co nejvíce usnadniti velký úkol Holandska, péči o tisíce Belgičanů, kteří hledali útulku v této zemi po vypádu Němců do jejich vlasti. Komise tato vyslala zvláštní výbor, jenž vyšetřil stav těchto uprchlíků a seznával, že rychlá pomoc je nutná, zahájila systematické rozdělení šatstva a potravin neobohým uprchlíkům bez domova a snažila se použiti tělesné schopnosti mužů a žen v užitečných zaměstnáních.

Charles Jenkinson, jenž jménem byl označen komisi zvláštním zástupcem její v Holandsku, vykonal pro nešťastné uprchlíky belgické velmi mnoho a tak zmírnil jejich utrpení. Nebyti této americké pomoci, počet obětí hladu roznožil by se o značné číslo, ježto Holandsko samo nemohlo se náležitě o své nehoře sousety postarati.

Po obsazení Belgie Němci, kolem 800,000 Belgičanů překročilo hranice a hledali tu pomoci a přístřeží. Lidé tito přehali ze svých domovů ve zmatku a přinesli si s sebou jenom to nejnútnejší. Většina nemohla uchrániti svého chleba, vyjmaje obilku. Ve zmatku tom rodiny byly rozdělány a po řadu minulých měsíců holandské časopisy přinášely ohlášky lidí, kteří dotazovali se po svých ztracených dětech a příbuzných.

Ve všech větších městech holandských zorganizovány byly pomocné výbory a tyto konaly seč sily jejich stály práci pomocnou, opatřující uprchlíkům přístřeží, šatstvo a potraviny. Rodiny uprchlíků přijímány byly do holandských rodin. V několika následujících týdnech ale bylo zshledáno, že je nutno, aby méně zshledané rodiny zbaveny byly tohoto břemena a tak belgické uprchlíci byli ubytováni ve velkých budovách, kde o lůžka a vyživování postaraly se místní pomocné výbory.

Byl utvořen národní pomocný výbor v Amsterdamě a tento zabíral širky ve prospěch uprchlíků a sbíral obnošené šatstvo. Tento výbor vykonal mnoho pro nehoře Belgičany. Ale všechno to nedostačilo. Proud uprchlíků se nezastavil a na lokální pomocné výbory spadly čím dále tím větší povinnosti. Holandská vláda, uznávající, že obyvatelstvo samo není schopno náležitě pečovati o uprchlíky ze sousední země, povolila značný obnos na vyživování jich a poslála jim zřídila soustředovací tábory, kamž poslání byli uprchlíci z malých táborů, vydržovaných místními výbory.

Některé z uprchlíků vrátili se později do Belgie, jiní šli do Anglie a některé našli si práci, aby sami se mohli vyživovati. Dne 1. ledna poklesl počet belgických uprchlíků v Holandsku asi na 350,000, v čemž zahrnuo bylo také 32,000 internovaných belgických vojáků. Vláda holandská bude nepochybně nahrazeno vydání na vydržování vojáků, ale není žádného zákonného nároku na náhradu za vyživování civilního obyvatelstva.

moči nemohly. Počet úmrtí mezi dětmi byl velký. Komise shledala dále, že nucená zahálka uprchlíkům nevěděla a seznala, že by se jim značné prospělo, kdyby vyhledána byla pro ně přiměřená práce. Komise snažila se nejdříve opatřiti šatstvo. Toto sebráno bylo hlavně ve Spojených Státech, Kanadě a Anglii. Charles Jenkinson měl vrechti dozor nad rozdělováním šatstva. V jeho těžkém úkolu dostalo se mu vydatné podpory od holandské vlády, která ochotně poskytla vládní skladiště k jeho dispozicím. Poskytla i pomoc při rozdělování šatstva dopravou do míst, kde uprchlíci se nalézali.

V skladištích v Rotterdamě počátkem jara tohoto roku rozříděno bylo 13,000 beden šatstva a prádla, v nichž nalézalo se úhrnem 1,400,000 kusů. Z tohoto množství 900,000 získali v bídě se nalézající obyvatel Belgie a 500,000 uprchlíci v Holandsku. V březnu a dubnu tohoto roku dalších 5,000 beden prádla a šatstva bylo rozesláno. Také nezaměstnanosti uprchlíků částečně bylo odpomoženo. Tato nucená zahálka trápila mnohé právě tak jako touha po domově. Prohlídka šatstva a prádla, věnovaného Američany a Angličany, shledalo se, že posláno bylo jenom málo spodního prádla. Komise se z toho důvodu rozhodla zaměstnati některé z uprchlíků výrobou spodního prádla. Byly opatřeny vhodné místnosti, šicí stroje a vše potřebné a práce byla zahájena. Úspěch tohoto pokusu přiměl komisi, aby zřídila výroby prádla ve všech soustředovacích táborech. Kolem 1. dubna více jak 5,000 žen a dívek zaměstnáno bylo výrobou prádla. Pracují po šest hodin denně a za svoji práci dostávají malou odměnu.

Jakmile poměry v Belgii se poněkud urovnaly a nastal v této těžce zkoušené zemi normální život, mnoho uprchlíků se vrátilo do rodných obcí. Pomocná komise sama snažila se mnohé k návratu přiměti. Muži z Belgie, nalézající se v Holandsku, nemají ničeho na práci a zaměstnání není možno pro ně získati. V Holandsku jsou nuceni zaháletí, ale doma v Belgii, mohli by konati celou řadu užitečných prací. Je třeba odstraňovati trosky domovů, opravovati cesty a hráze, obdělávati pole a přispívati jiným způsobem k odstranění stop strašlivé války.

Mnozí uprchlíci uznali, že je jich více třeba v rodné zemi. Značné množství vrátilo se jich domů. Dnes v Belgii nalézá se opevně kolem 6,000,000 obyvatelů. Před válkou čítala Belgie 7,500,000 obyvatelů. Vrátili se Belgičané zahájili ihned odklizení troskek a na místě starých zničených domovů postavili si domovy prozatímni. Farmáři a zahradníci pracují již na svých polích a zahrádkách.

Holandsko doposud pečuje o velké množství belgických uprchlíků. Pomocná práce Holandska musí být oceňena tak jako pomocná práce Ameriky. Americký pomocný výbor zahájil práci po náležitých přípravách, ale Holandsko bylo pro ni úplně nepřipraveno. Byl to velmi těžký úkol pro Holandsko, ale jeho obyvatelstvo dostalo mu skvěle. Byly to jmenovitě holandské ženy, které vykonaly lvi díl této velké a šlechetoné práce. Zahájily činnost hned v té době, kdy první z uprchlíků překročili holandské pomezí. V několika týdnech následujících shromáždilo se v Holandsku více jak 1,000,000 Belgičanů.

Tisíce domovů v Holandsku doposud poskytuje útlek nešťastným sousedům. Jedna rodina v Haagu po devět měsíců poskytuje přístřeží sedmdesáti Belgičanům. Holandsko neslo a dosud nese toto břemeno bez protestů a ochotně. Čtí upřímně a nešťastnými lidmi, kteří připraveni byli o své domovy a o výsledky mnohaleté práce.

ČESKÁ AMERIKA PŘED TŘIČETI LĚTY.

V Omaze utvořil se nový ochotnický spolek Sumavan a uspořádal v neděli, dne 17. května, v síni p. J. Hofmana pořízením p. J. Svejdy divadelní představení "Doktor Flušhba" žili "Všechno stánu". Divadlo toto bylo dle P. Z. obstojně naváženno a sebráno bylo také obstojně.